

Miljoenennota 2017

Herstel economie

Drie pijlers:

- overheidsfinanciën op orde
- eerlijk delen
- hervormen om economie te laten groeien

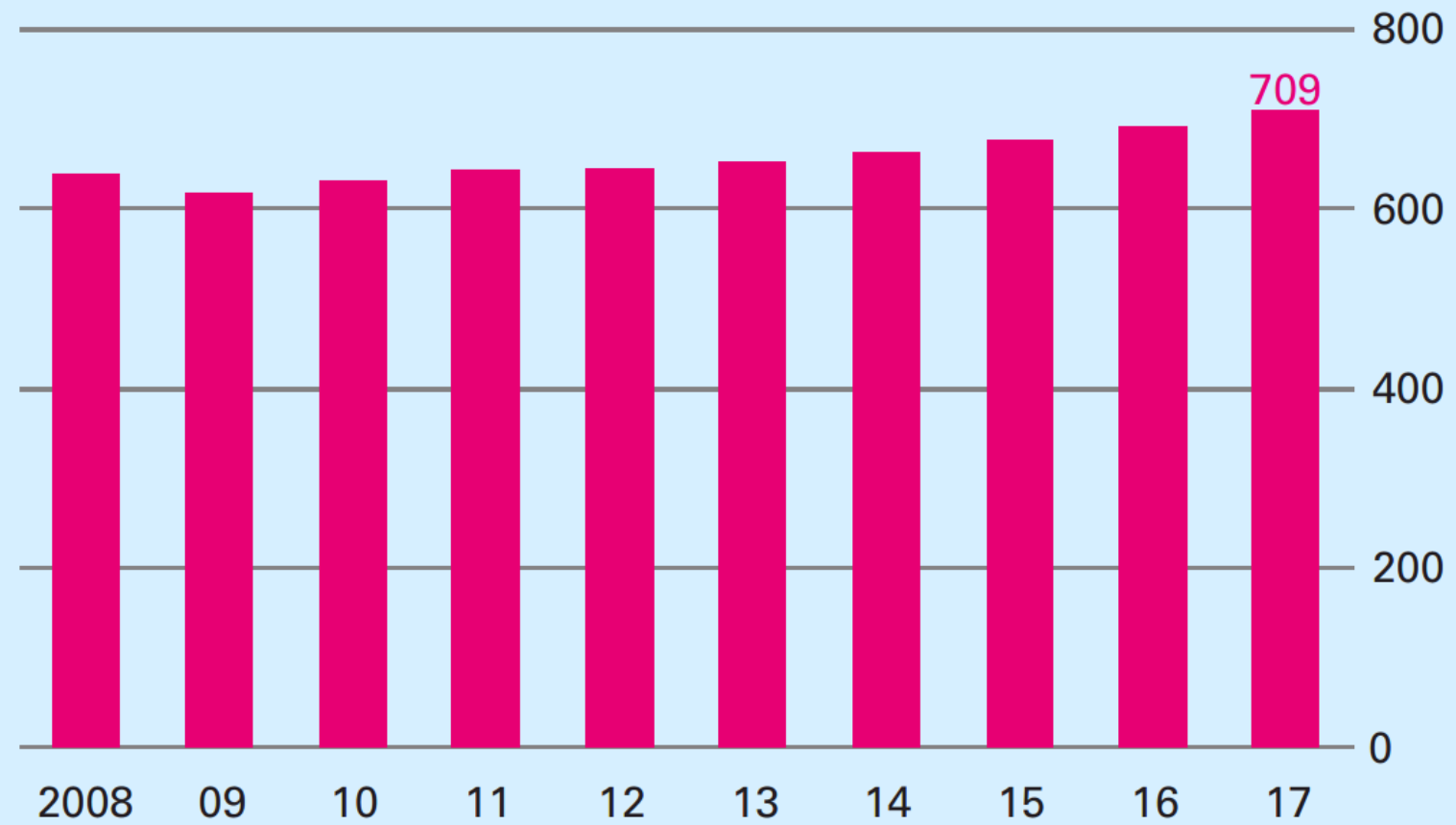
Ontwikkelingen (1)

- Overheidsfinanciën in balans
- Schuld daalt voor het eerst weer
- Koopkracht minima en ouderen stijgt
- Kansen op arbeidsmarkt worden groter
- Mensen hebben weer vertrouwen

Ontwikkelingen (2)

- Consumptie toegenomen
- Schulden huizenbezitters verkleind
(aandeel onder waterhypotheken is tussen begin 2013 en begin 2016 gedaald van 36% naar 22,5%)
- Groei zorgkosten in de pas
- Er is weer extra krediet bij banken

Waarde bbp (in miljarden euro)

Inkomsten centrale overheid

	2017	(in miljarden euro)
Indirecte belastingen (subtotaal)	80,7	
Invoerrechten	3,2	
Omzetbelasting	47,8	
Belastingen op personenauto's en motorrijwielen	1,6	
Accijnzen	11,6	
Overdrachts- en assurantiebelasting	5,1	
Motorrijtuigenbelasting	4,0	
Belastingen op een milieugrondslag	4,9	
Verhuurdersheffing	1,7	
Bankbelasting	0,5	
Overig	0,4	
Directe belastingen (subtotaal)	80,2	
Loon- en inkomensbelasting	56,1	
Vennootschapsbelasting	18,5	
Dividendbelasting	3,2	
Schenk- en erfbelasting	1,8	
Overig	0,7	
Premies volksverzekeringen	41,0	
Premies werknemersverzekeringen	58,7	
Gasbaten*	2,6	
Totaal	263,1	

Uitgaven centrale overheid

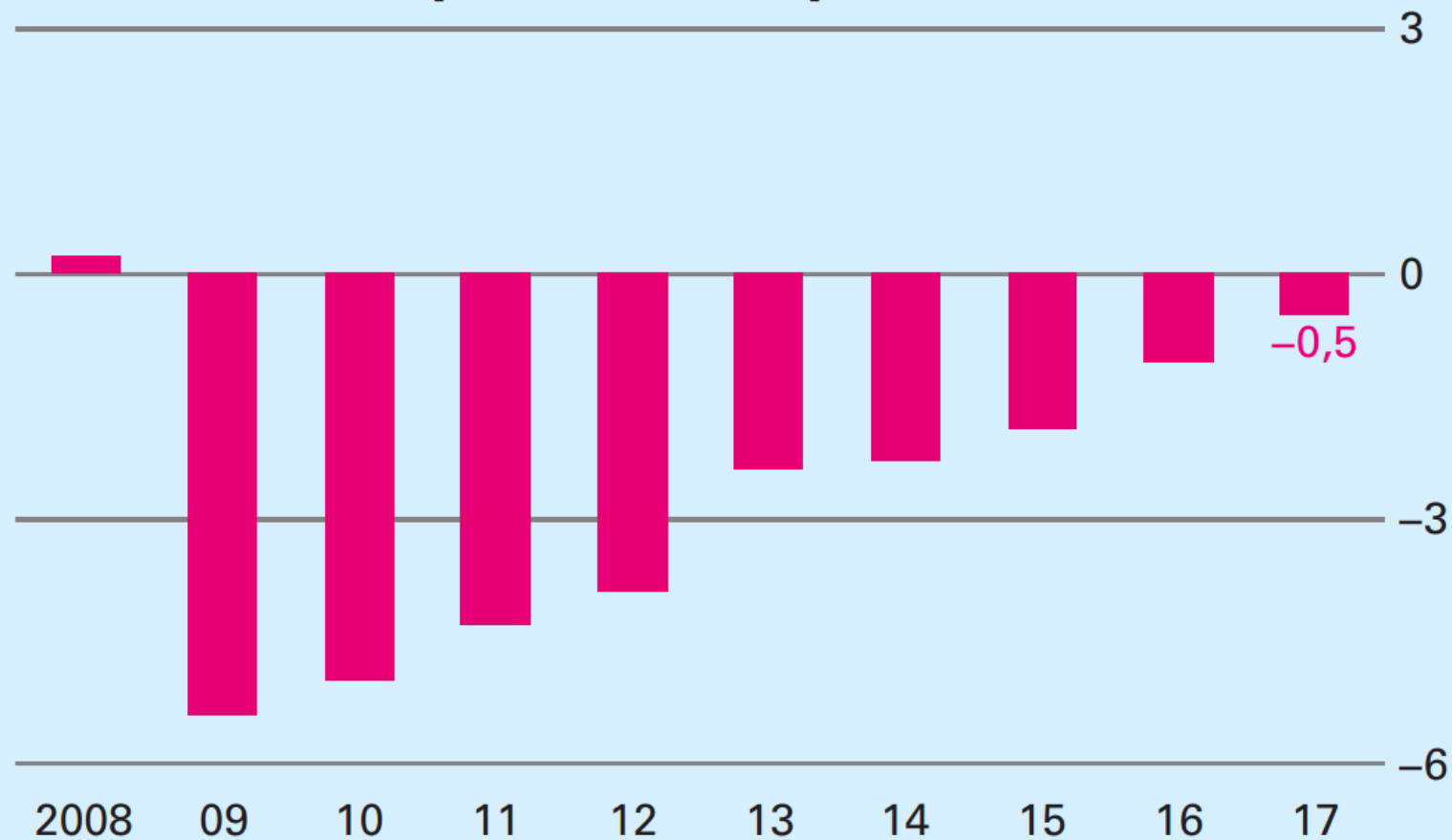
	2017	(in miljarden euro)
Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt	78,5	
Zorg	75,4	
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	33,8	
Gemeente- en Provinciefonds en BTW-compensatiefonds	23,4	
Veiligheid en Justitie	10,5	
Buitenlandse Zaken / Internationale Samenwerking	10,8	
Infrastructuur en Milieu	8,0	
Rentelasten	6,4	
Defensie	7,9	
Economische Zaken	4,4	
Wonen en Rijksdienst	3,7	
Financiën	1,3	
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	0,8	
Overig	-0,5	
Totaal	264,4	

Overheidstekort

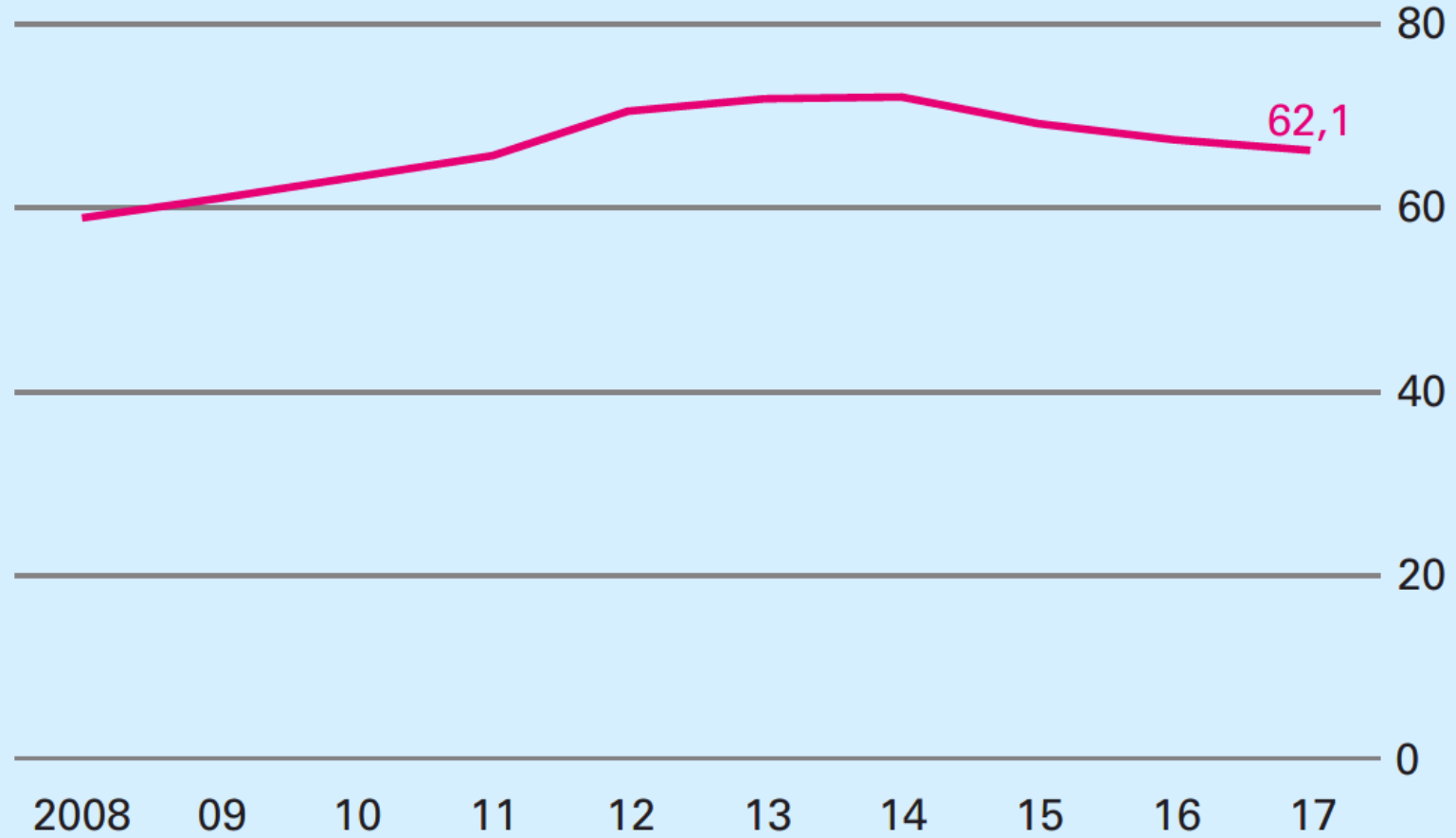
- Overheidstekort gedaald van 5% naar 1,1% dit jaar en volgend jaar 0,5%.
- Ook schuld daalt.

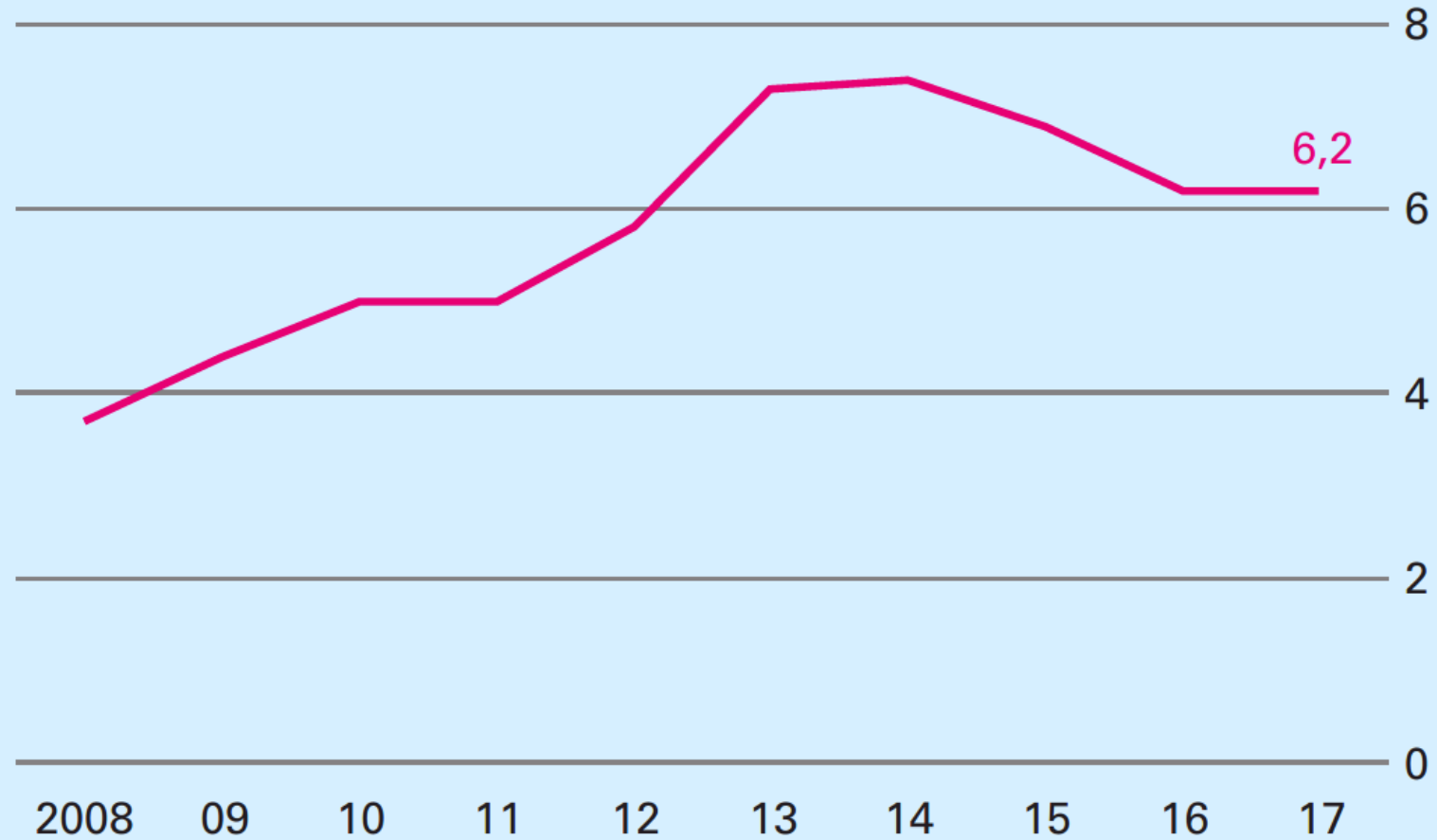
EMU-saldo (in procenten bbp)

EMU-schuld (in procenten bbp)

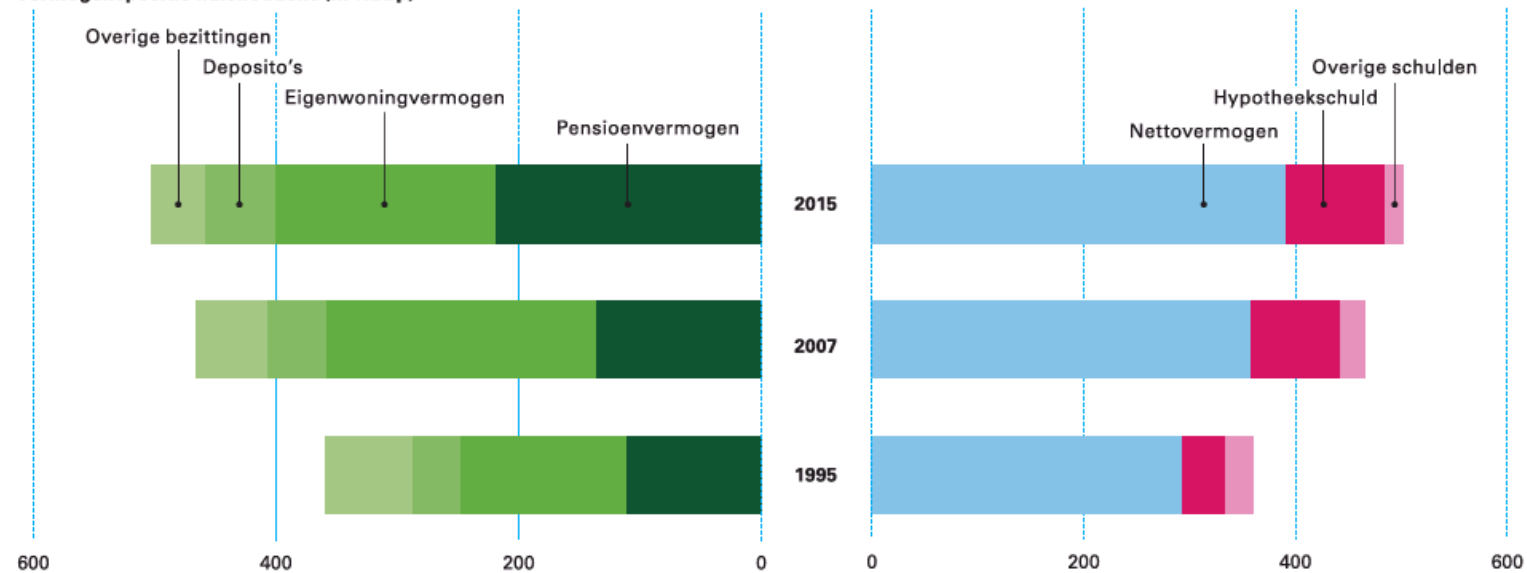
Werkloosheid (internationale definitie, niveau in procenten)

Vermogenspositie gezinnen stijgt

Figuur 1.2.5 Vermogenspositie huishoudens in Nederland (in % bbp)

Vermogenspositie huishoudens (in %bbp)

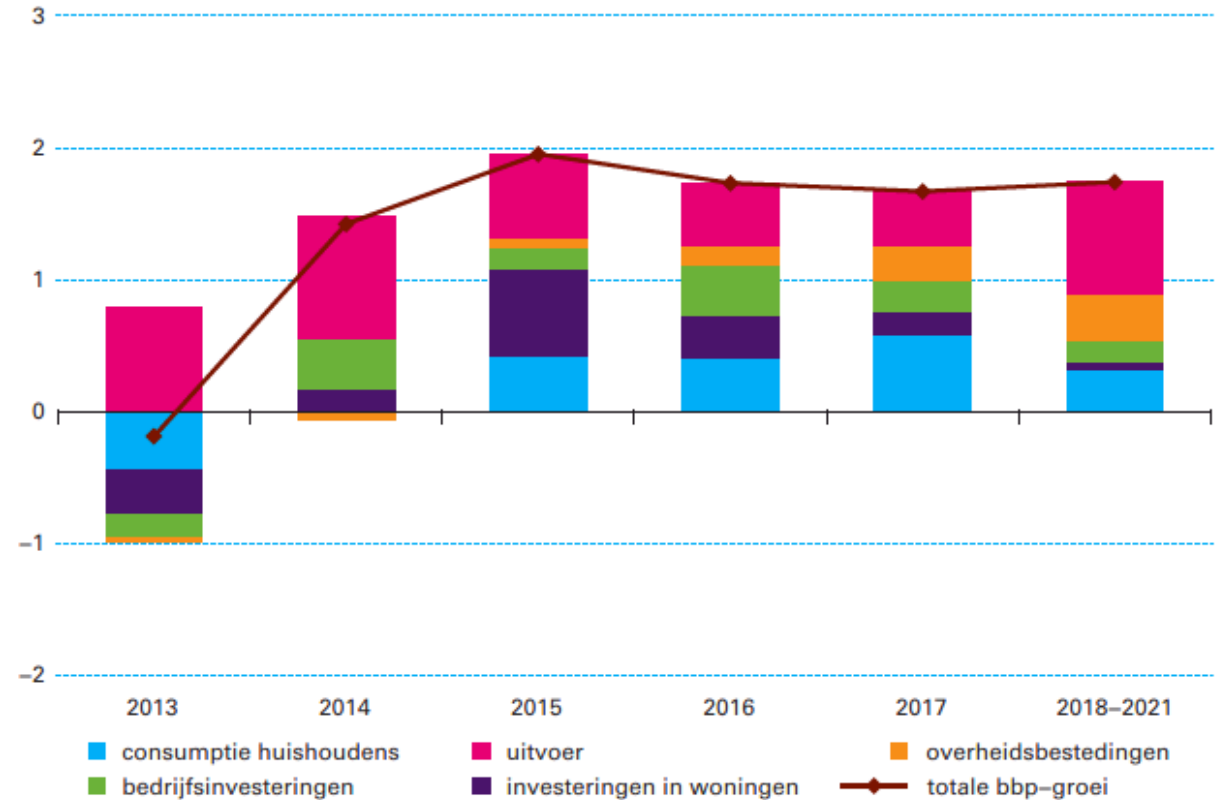

Bron: DNB.

Groei economie

- Groei economie van 1,7% dit jaar en volgend jaar.

Figuur 1.2.1 De bijdrage van de verschillende bestedingscategorieën aan de jaarlijkse groei

Bron: CPB (2016). <<Macro Economische Verkenning 2017>>.

Woningmarkt & bedrijfsinvesteringen

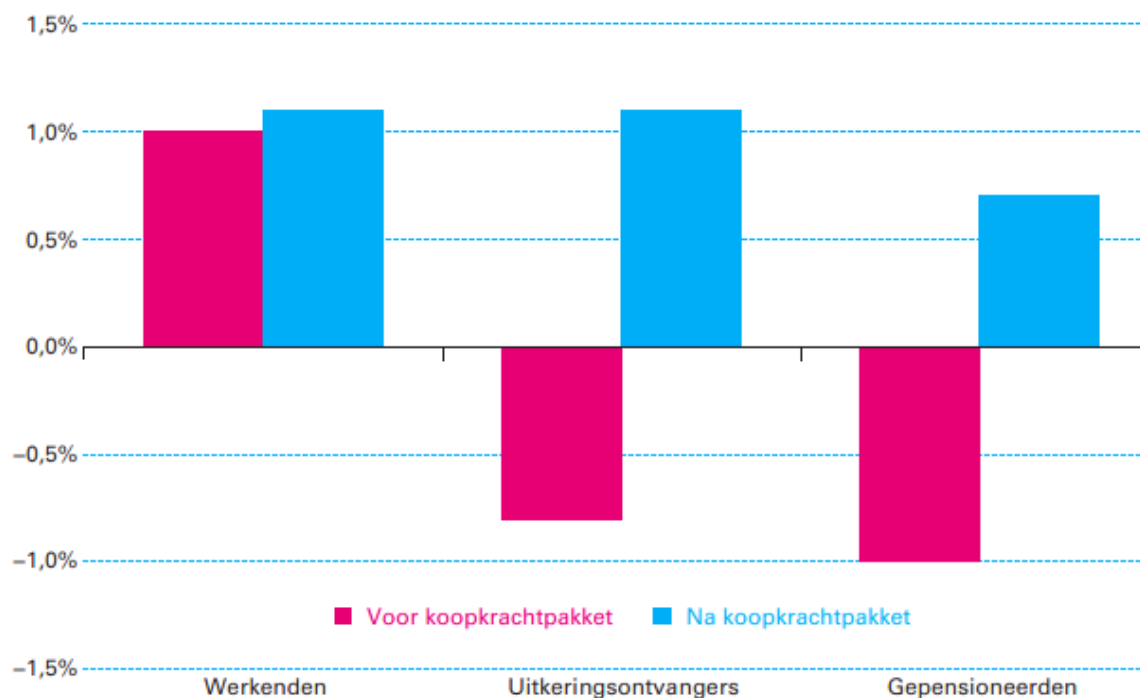
- Herstel woningmarkt zet door en bedrijfsinvesteringen groeien in 2017 voor het vierde jaar harder dan het BBP.
- Kortom overheidsfinanciën zijn weer houdbaar op langere termijn.

Belangrijkste budgettaire punten begroting 2017 (1)

- 1,1 mrd voor evenwichtig koopkrachtbeleid via algemene heffingskorting, de zorgtoeslag, de huurtoeslag, de ouderenkorting en het kind gebonden budget.

Figuur 1.4.1 Ontwikkeling mediane koopkracht 2017 voor en na koopkracht-pakket

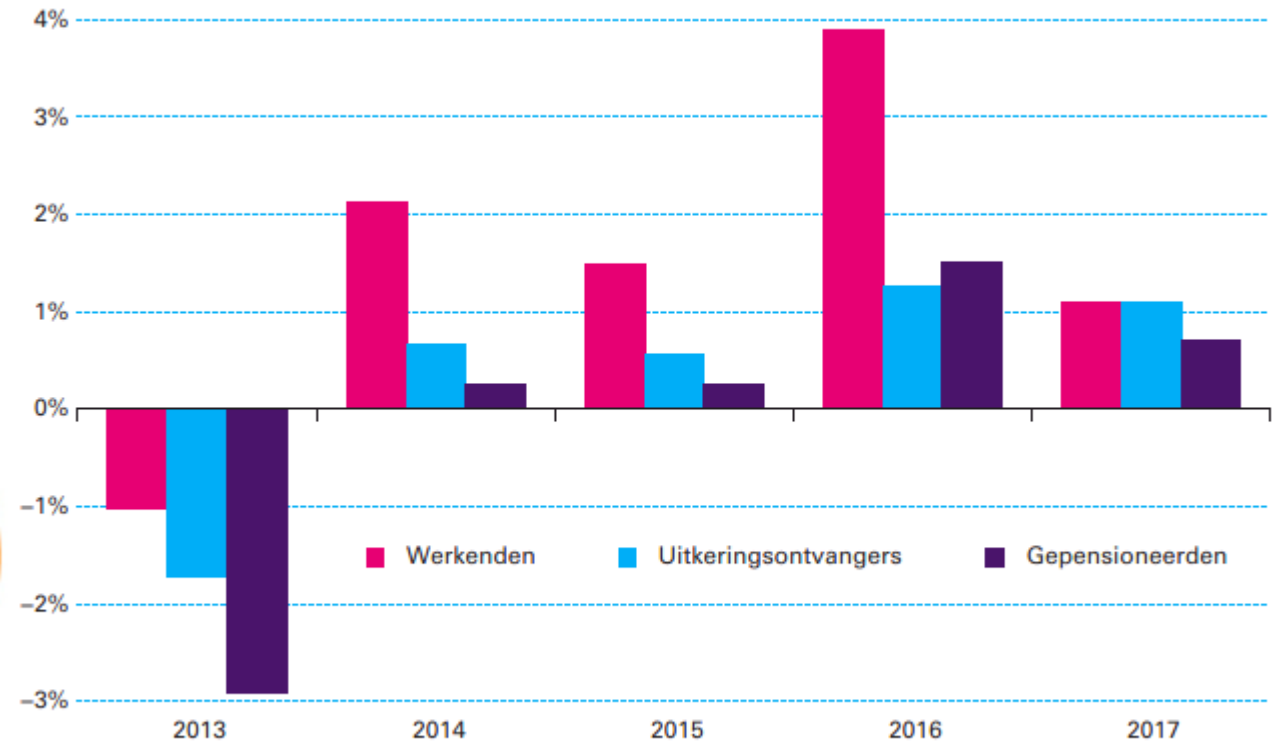

Bron: CPB, bewerkingen door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Koopkracht stijgt

- Hiervoor is 1,1 mrd vrijgemaakt

Figuur 1.2.4 Ontwikkeling mediane koopkracht 2013-2017

Bron: CPB, bewerkingen door Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Belangrijkste budgettaire punten begroting 2017(2)

- 300 miljoen voor defensie.
- 450 miljoen voor veiliger Nederland.
- 100 miljoen voor armoede onder kinderen.
- Investerings in kansengelijkheid onderwijs en bezuinigingen 2017 op langdurige zorg worden geschrapt.

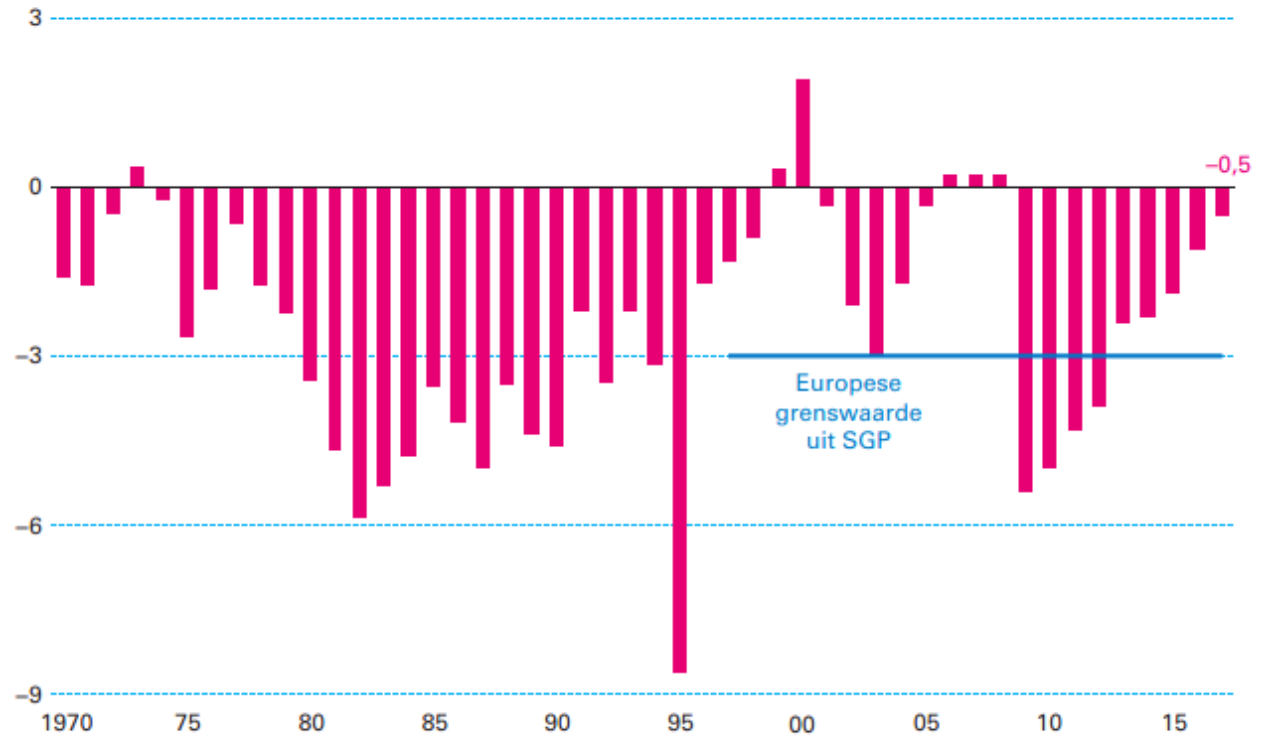
Pakket 2017

Tabel 3.2.1 Pakket 2017

In miljarden euro's, + is saldobelastend	Lasten	Uitgaven
Maatschappelijke prioriteiten 1,55 mld euro	0,05	1,5
VenJ		0,5
VWS		0,4
Defensie		0,3
OCW		0,2
Plan armoede kinderen		0,1
Overig (WIV, bevorderen export en reservering)	0,05	0,0
Koopkracht 1,1 mld euro	0,4	0,7
Algemene heffingskorting	0,5	
Ouderenkorting	0,4	
Zorgtoeslag	0,4	
Inkomstenbelasting	- 0,1	
Arbeidskorting	- 0,5	
Compensatie zorgpremies	- 0,2	
Huurtoeslag		0,6
Kindgebonden budget		0,1
Totaal pakket: 2,7 mld euro	0,5	2,2

Ontwikkeling EMU saldo

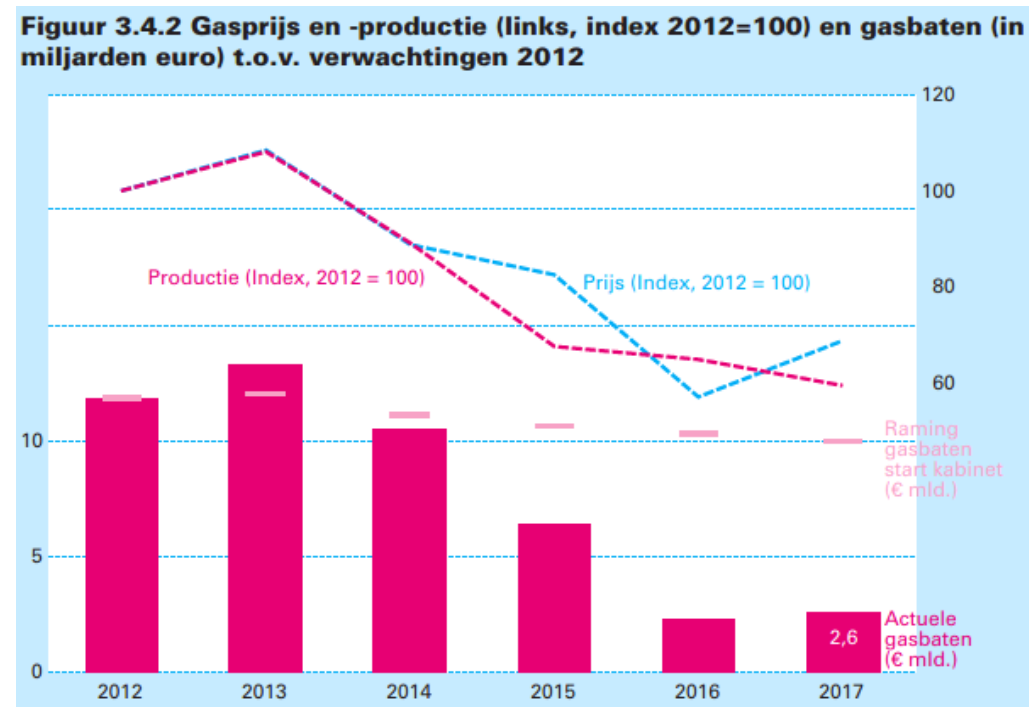
Figuur 3.3.2 Ontwikkeling EMU-saldo (in procenten bbp)

Bron: CBS, CPB, Ministerie van Financiën

Schatkist

- Let op: schatkist ontvangt in 2017 7,5 mrd minder gasbaten dan bij start kabinetsperiode verwacht.

EMU schuld

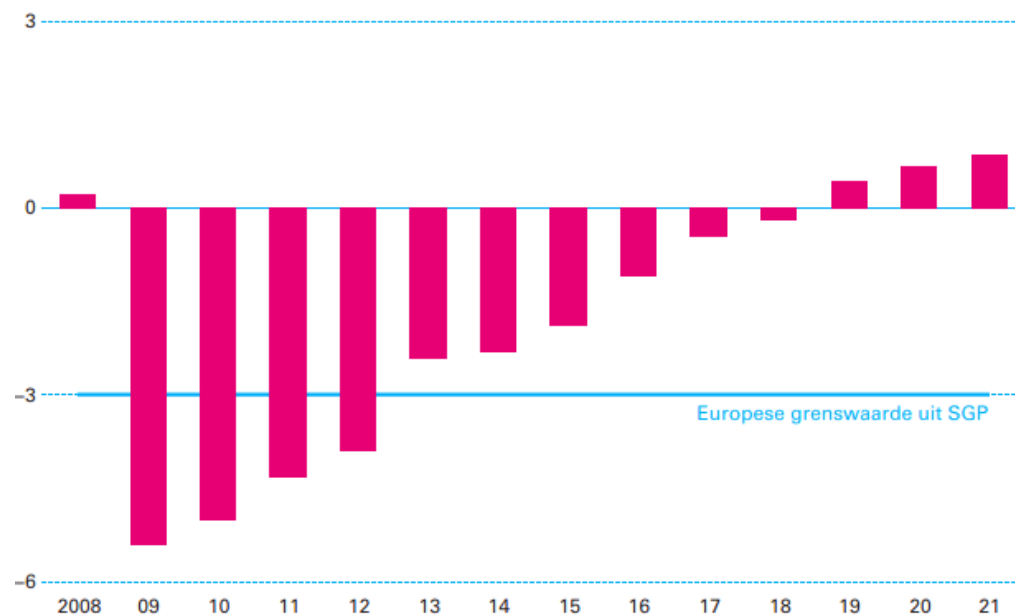
- Schuld stijgt in 2017 met 1,7 mrd, maar daalt procentueel met 1,3% tot 62,1% BBP (“noemereffect”).
- Jaar voor recessie was dat nog maar 42,7%.

Tabel 3.3.3 Horizontale toelichting EMU-schuld (+ is toename schuld)

	Miljarden euro	Procenten bbp
EMU-schuld ultimo 2016	438,7	63,4%
Noemereffect		- 1,6%
EMU-tekort 2017	3,3	0,5%
Rente-ontvangsten derivaten	-1,5	-0,2%
Schatkistbankieren	-2,1	-0,3%
Aan- en verkoop staatsdeelnemingen	0,2	0,0%
Studieleningen	2,0	0,3%
Correctie op mutatie in ktv's	- 0,4	0,0%
Overige financiële transacties	0,3	0,0%
EMU-schuld ultimo 2017	440,5	62,1%

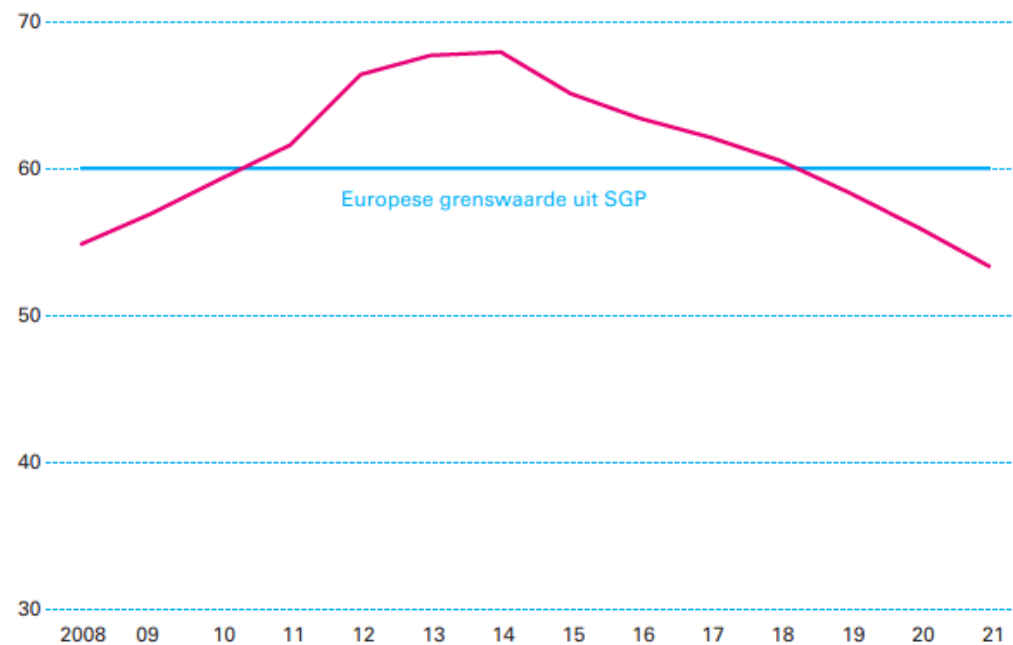
EMU-saldo & EMU-schuld

Figuur 3.5.3 Ontwikkeling EMU-saldo 2008–2021 (in procenten bbp)

Bron: CPB, Ministerie van Financiën

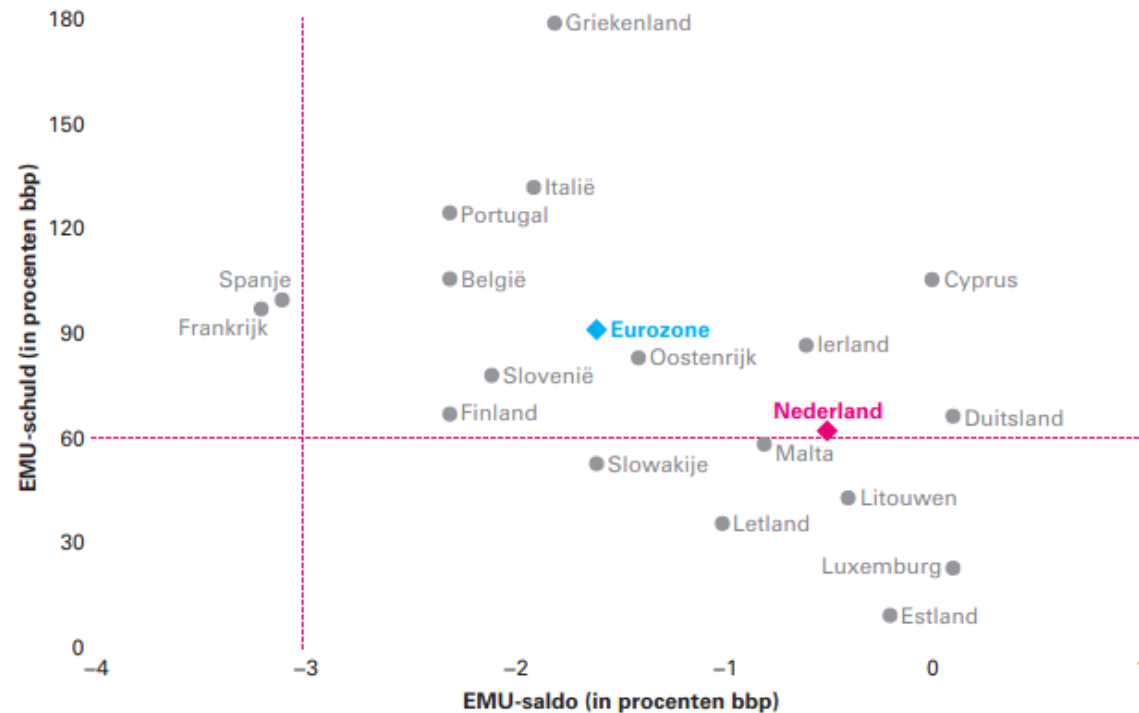
Figuur 3.5.4 Ontwikkeling EMU-schuld 2008–2021 (in procenten bbp)

Bron: CPB, Ministerie van Financiën

De Europese dimensie

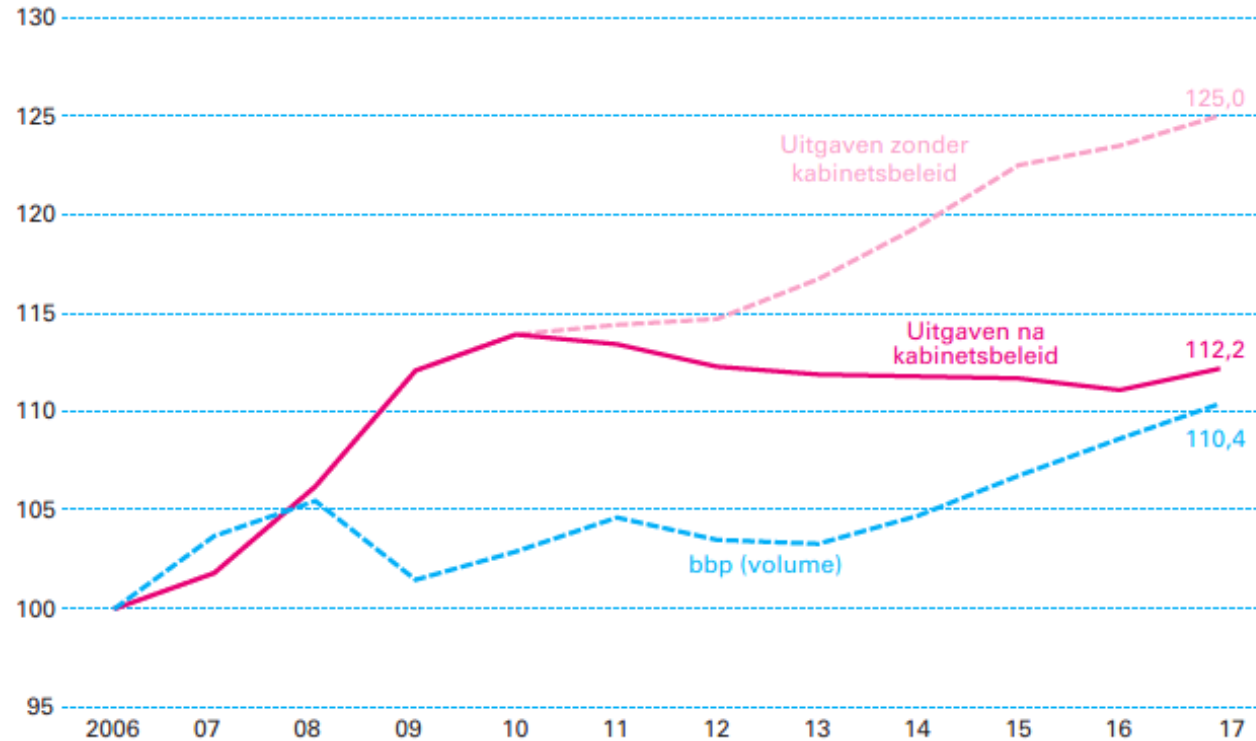
Figuur 3.4.1 EMU-saldo en EMU-schuld in de eurozone in 2017 (in procenten bbp)

Bron: Europese Commissie, Ministerie van Financiën

Kabinetsbeleid en uitgavenontwikkeling

Figuur 3.5.1 Effect kabinetsbeleid op uitgavenontwikkeling (index, 2006=100)

Bron: CPB, Ministerie van Financiën

Toekomst

- Met een positief saldo van 0,4% BBP is de Nederlandse begroting houdbaar op langere termijn.
- Afkoop PEB leidt in 2017 naar verwachting tot 2,1 mrd hogere belastinginkomsten, structureel wordt hiervoor 62 mio ingeboekt.

Belangrijke factoren economie

- Lage rente
- Verhoging AOW leeftijd
- Beperking kostenstijgingen zorg
- Risico's afnemende gasbaten
- Kosten instroom asielzoekers
- Stijgende rente
- Olieprijs

Belastingplan 2017

Thema's

- Koopkracht
- Vereenvoudiging
- Belastingontwijking

Koopkrachteffecten via:

- aanpassing schijven
- heffingskorting
- arbeidskorting
- ouderenkorting

Belastingontwijking verminderen door:

- maatregelen VBI's;
- toerekeningsstop Afgezonderde Particuliere Vermogens (APV)beperken;
- aanpassingen innovatiebox;
- aanpassingen renteaftrek overnameholdings.

Stimulering Start-ups

(starter voor S&O afdrachtsvermindering)

- Salaris DGA op wettelijk minimumloon, kan maximaal 3 jaar.

Verlenging eerste schijf vennootschapsbelasting, tarief 20%

- Vanaf 2018 eerste € 250.000
- Vanaf 2020 eerste € 300.000
- Vanaf 2021 eerste € 350.000

Aanpassing begrip bouwterrein in de BTW

- “bestemd om te worden bebouwd”.

- BTW oninbare vorderingen op aangifte terugvragen.
- Vordering in ieder geval oninbaar als deze 1 jaar na opeisbaarheid niet is voldaan.
- Geldt ook voor ondernemer die BTW heeft afgetrokken.

- Afschaffing monumentenaftrek per 1 januari 2017, deels vervangen door laagrentende financiering.
- Afschaffing scholingsaftrek per 1 januari 2018, deels vervangen door scholingsvouchers.

Uitfasering pensioen in eigen beheer

- Waarom ook alweer?
- Verschil commerciële en fiscale voorziening en dividendklem.
- Regeling is ingewikkeld.

Wat is het voorstel?

- Geen verdere opbouw pensioen.
- Gedurende 3 jaar afkoop op basis fiscale waarde mogelijk met korting, 34,5% in 2017, 25% in 2018 en 19,5% in 2019.
NB. Korting over balanswaarde per 31 december 2015, over aangroei in 2016 geldt dus geen korting.
- Omzetting in oudedagsverplichting, met afbouw in 20 jaar, met eventueel enkel oprenting met U-rendement. Mag eventueel 5 jaar voor AOW-datum ingaan.
- Bevriezen als eigen beheer, dan alleen nog indexatie.

Let op:

- Partner moet uitdrukkelijk instemmen met afkoop of omzetting!
- Bij geen instemming partner wordt eigen beheer bevroren.
- Eventueel extern pensioen voor 31 december 2016 terughalen naar eigen B.V., na 1 januari 2017 mag dat niet meer! Hierover geldt overigens geen korting, stond niet op balans per 31 december 2015.
- Na afkoop geen inhaal mogelijk inzake derde pijler via lijfrenteproducten.
- Als aandelen B.V. in andere handen zijn, kan er bij aankoop of omzetting sprake zijn van een schenking.

Vragen?

